

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ คือ เอกสาร ผลงานด้านวิจัยที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้เป็นการวิจัยภาคสนาม (Field research) โดยใช้แบบสอบถามเพื่อค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม สำหรับระเบียบวิธีวิจัยแบ่งเป็นข้อๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของจังหวัดมหาสารคาม ที่ดำเนินงาน ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2541-2543 จำนวน 262 โรงเรียน

1.1. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ผู้วิจัยคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณตามวิธีการของ Yamane Taro (1973 : 727) ตามสูตร เพื่อเป็นตัวอย่างประชากร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิด (ให้มีค่าเท่ากับ 0.05)

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = \frac{262}{1 + 262(0.05)^2}$$

$$= 158.38$$

กำหนดกลุ่มตัวอย่าง 159 โรงเรียน

1.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้คือ นำรายชื่อโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดมหาสารคาม ปีการศึกษา 2541 -2543 รวมทั้งสิ้น 262 โรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนหน่วยตัวอย่างแยกตามสังกัดของแต่ละอำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนประชากร (โรงเรียน)			รวม
		ส.ป.จ.มค.	ส.ศ.จ.มค.	เทศบาล	
1.	เมืองมหาสารคาม	18	6	7	31
2.	โกสุมพิสัย	24	7		31
3.	บรบือ	20	8		28
4.	แกดำ	8	2		10
5.	ยางสีสุราช	10	2		12
6.	วาปีปทุม	25	8		33
7.	พยัคฆภูมิพิสัย	21	3		24
8.	กันทรวิชัย	17	6		23
9.	เขียงยืน	13	3		16
10.	นาเชือก	14	3		17
11.	นาโดน	13	3		16
12.	กิ่งอำเภอนามน	7	1		8
13.	กิ่งอำเภอกุดรัง	10	3		13
	รวม	200	55	7	262

1.2.1 นำมาคิดสัดส่วนร้อยละของจำนวนโรงเรียนแต่ละอำเภอ จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 159 โรงเรียน ตามขนาดตัวอย่างที่กำหนดไว้ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 สัดส่วนตัวอย่างโดยประมาณในแต่ละอำเภอและกิ่งอำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวนประชากร (โรงเรียน)	สัดส่วนร้อยละ	สัดส่วนตัวอย่าง
1.	เมืองมหาสารคาม	31	11.84	19
2.	โกสุมพิสัย	31	11.84	19
3.	บรบือ	28	10.68	17
4.	แกดำ	10	3.82	6
5.	ยางสีสุราช	12	4.58	7
6.	วาปีปทุม	33	12.59	20
7.	พยัคฆภูมิพิสัย	24	9.16	15
8.	กันทรวิชัย	23	8.78	14
9.	เชียงยืน	16	6.11	9
10.	นาเชือก	17	6.48	10
11.	นาดูน	16	6.11	10
12.	กิ่งอำเภอชื่นชม	8	3.05	5
13.	กิ่งอำเภอกุดรัง	13	4.96	8
	รวม	262	100.00	159

1.2.2 นำตัวอย่างในแต่ละอำเภอมาคำนวณจำนวนหน่วยตัวอย่างแยกตามสังกัดของแต่ละโรงเรียน ดังนี้

$$\text{จำนวนหน่วยตัวอย่างแต่ละสังกัด} = \frac{\text{จำนวนโรงเรียนแต่ละสังกัด} \times \text{กลุ่มตัวอย่าง}}{\text{ประชากรแต่ละอำเภอ}}$$

เช่น อำเภอเมืองมหาสารคาม

$$\begin{aligned} \text{โรงเรียนสังกัด สปจ.} &= \frac{18 \times 19}{31} \\ &= 11.03 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีคำนวณจำนวนหน่วยตัวอย่างที่จำแนกตามสังกัด โดยใช้สูตรเดียวกันตลอดทั้ง 3 สังกัด คือโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม และเทศบาลเมืองมหาสารคาม

ตารางที่ 4 จำนวนหน่วยตัวอย่างโดยแยกตามสังกัดในแต่ละอำเภอ

ลำดับที่	อำเภอ	จำนวน ตัวอย่าง	จำนวนหน่วยตัวอย่างแยกตามสังกัดโรงเรียน		
			สปจ.มค.	สศจ.มค.	เทศบาล
1.	เมืองมหาสารคาม	19	11	4	4
2.	โกสุมพิสัย	19	15	4	
3.	บรบือ	17	12	5	
4.	แกดำ	6	5	1	
5.	ยางสีสุราช	7	6	1	
6.	วาปีปทุม	20	15	5	
7.	พยัคฆภูมิพิสัย	15	13	2	
8.	กันทรวิชัย	14	10	4	
9.	เสิงยีน	9	7	2	
10.	นาเชือก	10	8	2	
11.	นาดูน	10	8	2	
12.	กิ่งอำเภอชื่นชม	5	4	1	
13.	กิ่งอำเภอกุดรัง	8	6	2	
รวม		159	120	35	4

2.2.1 ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยรวบรวมรายชื่อของโรงเรียนแต่ละสังกัด แล้วนำมาจับสลากออกมาจนครบตามกลุ่มย่อยในตารางที่ 3

1.3 กลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1.3.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 159 คน

1.3.2 ครูอนามัยโรงเรียน จำนวน 159 คน โรงเรียนละ 1 คน

1.3.3 ครูผู้สอน ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โรงเรียนละ 6 คน จำนวน 954 คน โดยสุ่มชั้นเรียนละ 1 คน (ครูสอน ป.1- ป.6 และ ม.1-ม.6)

1.3.4 บุคลากรในโรงเรียน (นักเรียน แม่ค้า แม่ครัวและนักการภารโรง) ที่ได้จากนักเรียนใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนตัวอย่าง แม่ค้า แม่ครัวและนักการภารโรง ใช้ทุกคนในโรงเรียน

1.3.5 บุคลากรในชุมชน (คณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพ คณะกรรมการที่ปรึกษาชุมชน) ได้จากกลุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โรงเรียนละ 10 คน

1.3.6 บุคลากรสาธารณสุข ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยเลือกเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบการให้บริการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในเขตรับผิดชอบของสถานบริการสาธารณสุข จำนวน 159 คน (สถานีอนามัย โรงพยาบาล เทศบาลละ 1 คน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบงานส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนและเยาวชน) ตามรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษา และศึกษาแบบสอบถามของ กฤษณา เหมะชัย (2001 : 99-106) จริยา โคจรนา (2543 : 101-119) ประชนม์ อารุณเพชร (2544 : 51-62) ปริญดา อภิเมธีธำรง (2542 : 107-129) ในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.2 กำหนดขอบเขตของคำถาม ให้ครอบคลุมปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ แนะนำให้แก้ไขปรับปรุง

2.1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงของเนื้อหา (Content validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อให้ขอเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. นายบุญเลิศ ประระตะโก หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ประจำสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม
2. นางสาววินัส จันมา นักวิชาการสาธารณสุข 7 ว. ศูนย์อนามัยที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา
3. นางพิศ แสนศักดิ์ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและรักษาพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม

2.1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) จำนวน 40 ราย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability)

- 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเรื่องโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
 - (1) หาความยากง่ายและอำนาจจำแนกเป็นรายข้อเพื่อคัดเลือกคำถามที่มีคุณภาพโดยแบ่งเกณฑ์คะแนนกลุ่มสูง กลุ่มต่ำร้อยละ 25 (ปรีดา กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531)

การหาดัชนีความยากง่าย

$$P = \frac{P_H + P_L}{2N}$$

การหาค่าอำนาจจำแนก

$$r = \frac{P_H - P_L}{2N}$$

เมื่อ P = ดัชนีความยากง่าย

r = อำนาจจำแนก

P_H = ผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

P_L = ผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

N = ผู้ตอบทั้งหมด

(2) การหาค่าความเชื่อถือของแบบสอบถามความรู้ ผู้วิจัย
ใช้สูตรของ Kuder- Richardson ด้วยสูตร KR-20 (สำเร็จ จันทสุวรรณ และ
สุวรรณ บัณฑิต, 2537) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{K}{K-1} \left[\frac{1-pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} = ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ
 K = จำนวนข้อคำถาม
 p = สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
 q = สัดส่วนของผู้ตอบผิด
 pq = ความแปรปรวนของข้อคำถามแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

จากการคำนวณค่าความเชื่อถือได้ของคะแนนสอบถามความรู้ความเข้าใจใน
การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ได้ค่า 0.822

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 2) แบบสอบถามประเมินค่า (Rating scale) เพื่อตรวจสอบคุณภาพโดย
 ทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับคะแนนรายด้าน (Item - total correlation) ตาม
 วิธีการของเพียร์สัน (Pearson) พบว่าแบบสอบถามมีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.442-0.857 โดย
 ทุกข้อมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้
 สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าค่าความเชื่อมั่น
 ทุกด้านมีค่าตั้งแต่ .73 -.91 ตามสูตร

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[\frac{1 - \sum S_1^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = ดัชนีความเที่ยงหรือสัมประสิทธิ์อัลฟา
 K = จำนวนข้อมูล
 S_1 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
 S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถาม

หาคะแนนความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าอัลฟา = 0.76

2.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว เสนอคณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ตรวจสอบครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปพิมพ์เพื่อใช้เป็นแบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.2 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามทั้งหมด 7 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถาม เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นๆ เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่องโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ (Multiple choices) มี 4 คำตอบ ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ทักษะการดำเนินการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 การบริหารจัดการในโรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 6 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 7 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูอนามัยโรงเรียน 1 ชุดเนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่นปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นๆ เป็นแบบเลือกตอบและเติมข้อความ

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 4 คำตอบ ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ทักษะติดต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 บทบาทครูอนามัยโรงเรียนในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 ขวัญกำลังใจในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนในโรงเรียน เนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือก มี 4 คำตอบ ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทักษะติดต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรในโรงเรียนเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) เนื้อหาแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 4 คำตอบ ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์ตามบุคลากรในชุมชน เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่ม เนื้อหาแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 4 คำตอบ ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ทศนคติต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 วักรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 6 เป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรสาธารณสุขเนื้อหาแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยอื่นๆ เป็นแบบเลือกตอบ และเติมข้อความ

ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ มี 4 คำตอบ ทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ทศนคติต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 บทบาทบุคลากรสาธารณสุขในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 6 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดจำนวน 2 ข้อ

ชุดที่ 7 เป็นกรอบแนวคำถาม ในการสอบถามแบบสอบถามกลุ่ม (Focus group) เรื่องวิธีการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม

2.3. การวัดตัวแปร

การศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม ได้กำหนดในการวัดตัวแปร ดังนี้

2.3.1 การวัดตัวแปรตาม (Dependent variable) 8nv ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม เป็นค่าร้อยละของผลการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม ที่มีผลการประเมินผลในปีการศึกษา 2544 ครั้งที่ 2 เดือนกุมภาพันธ์ 2545 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.3.2 การวัดตัวแปรอิสระ (Independent Variable) เนื่องจากตัวแปร

อิสระที่นำมาคำนวณหาค่าสหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณจะต้องมีการวัดไม่ต่ำกว่าระดับช่วงสเกล (Interval scale) ถ้าไม่ถึงช่วงสเกลจะต้องเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในรูปที่อนุโลมได้ คือ การเปลี่ยนแปลงระดับตัวแปรที่เป็นนามสเกล (Nominal scale) และอันดับสเกลให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dammy variable) โดยกำหนดค่าที่ต้องการให้เป็น 1 และค่าที่ไม่ต้องการให้เป็น 0 (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และลัดดาวัลย์ ยอดมณี. 2527 : 127) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดมหาสารคามได้แก่

1) ความรู้ความเข้าใจเรื่องการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน บุคลากรในชุมชน และบุคลากรสาธารณสุข การให้ค่าน้ำหนักกำหนดเป็น 2 ระดับ คือ

ข้อที่ตอบถูก	ให้	1	คะแนน
ข้อที่ตอบไม่ถูก	ให้	0	คะแนน

2) ทศนคติต่อการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารโรงเรียน
คرونามัยโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน บุคลากรในชุมชน และบุคลากรสาธารณสุข
การให้ค่าน้ำหนักกำหนดเป็น 5 ระดับ ตามมาตรวัดเจตคติของลิเคอร์ท (บุญธรรม
กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2542 : 138)

คำถามเชิงบวก ข้อที่ 3 5 6 8 9 กำหนดคะแนนคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

คำถามเชิงลบ ข้อที่ 1 2 4 7 10 กำหนดคะแนนคือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ ให้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ให้ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University

3) บทบาทหน้าที่ในนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพ การบริหารจัดการ
ภายในโรงเรียน โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทหน้าที่
ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ของคرونามัยโรงเรียน และบุคลากรสาธารณสุข
ขวัญกำลังใจในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของคرونามัยโรงเรียน การมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน บุคลากรในชุมชน
และบุคลากรสาธารณสุข การให้ค่าน้ำหนักกำหนดเป็น 5 ระดับ คือ

น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ คือ

ปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

ปฏิบัติน้อย ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติมาก ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในทุกๆด้าน ผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ประเภทได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ โดยมีขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 การรวบรวมจากเอกสาร เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารต่างๆ และผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่นหนังสือ บทความ รายงานการวิจัย รายงานผลการดำเนินงาน และสถิติข้อมูลโดยรวบรวมจากห้องสมุด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการกำหนดกรอบความคิดในการวิเคราะห์ครั้งนี้ และอ้างอิงในการเขียนรายงานการวิจัย

3.2 การรวบรวมข้อมูลบุคคล เป็นการรวบรวมข้อมูลบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครูอนามัยโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียน (นักเรียน แม่ค้า แม่ครัว นักการภารโรง) ชุมชน (คณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพ คณะกรรมการที่ปรึกษา ชุมชน) และบุคลากรทางสาธารณสุข ในพื้นที่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดรวบรวมข้อมูลภาคสนามดังนี้

การรวบรวมข้อมูลจากบุคคลในพื้นที่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้น การรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.2.1. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม กองการศึกษาเทศบาลเมืองมหาสารคาม สถานีอนามัย สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลมหาสารคาม โรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.2.2. ทำหนังสือขอความร่วมมือกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย และกำหนดวันเก็บข้อมูล

3.2.3. เจ้าหน้าที่สอบถามข้อมูลใช้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุข อำเภอทุกอำเภอและกิ่งอำเภอ เป็นเจ้าหน้าที่ในการสอบถามข้อมูล สัมภาษณ์เดี่ยวและกลุ่ม โดยแบ่งคณะผู้จัดเก็บข้อมูลออกเป็น 13 คณะๆ ละ 2 คน

3.2.4 การเตรียมเจ้าหน้าที่สอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่สอบถามข้อมูลทุกคน จากนั้นให้เจ้าหน้าที่ลองสอบถามตามแบบสอบถาม ในโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 5 แห่ง ในขณะเดียวกันผู้วิจัยจะทำหน้าที่นี้ทดสอบการทดลองใช้แบบสอบถามของเจ้าหน้าที่

แล้วนำผลสอบถาม ปัญหาข้อจำกัดของวิธีการสอบถามมาปรับปรุงแบบสอบถามและวิธีการสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.2.5 การสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ให้เจ้าหน้าที่ข้อมูลทั้ง 13 คนะ ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างให้ครบถ้วน โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 20 มกราคม - 20 กุมภาพันธ์ 2545

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical package for the social science for windows ในการรวบรวมผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง

5.2 สร้างคู่มือลงรหัส (Coding book) แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสตามคู่มือในแบบลงรหัส จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปบันทึกลงในฐานข้อมูล (diskette)

5.3 ประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation coefficient analysis) และค่าการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการพิสูจน์สมมติฐาน ผู้วิจัยได้เลือกสถิติที่เหมาะสมกับระดับของการวัดตัวแปรในการศึกษาดังนี้

6.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive method) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและต่ำสุด

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 คือการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multiple liner regression analysis) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยวิเคราะห์ แบบกำหนดตัวแปรเข้าในสมการทั้งหมด (Enter method) เป็นวิธีการทางสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป ซึ่งมีผลต่อตัวแปรตามซึ่งมีตัวเดียว รูปแบบของสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง เพื่อใช้ในการพยากรณ์ค่าตัวแปรตาม (Y) เมื่อทราบค่าต่างๆ ของตัวแปรอิสระ (X) มีจำนวน 22 ตัว ซึ่งมีลักษณะสมการ ดังนี้

สมการปกติ (Normal Equation)

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + \dots + b_{22}x_{22}$$

เมื่อ Y = ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม

a = ค่าคงที่ (Constant Tem)

b₁-b₂₂ = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

x₁-x₂₂ = คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

Rajabhat Mahasarakham University
สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = B_1Z_1 + B_2Z_2 + B_3Z_3 + \dots + B_{22}Z_{22}$$

เมื่อ Z = ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจังหวัดมหาสารคาม

ในรูปคะแนนมาตรฐาน

B₁-B₂₂ = ค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient)

Z₁-Z₂₂ = คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

6.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ข้อมูลคุณภาพที่ได้จากการ สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) ในผู้บริหารโรงเรียนครูอนามัยโรงเรียน ครูผู้สอน บุคลากรในโรงเรียนและชุมชน สรุปเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อแสดงถึงวิธีการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

6.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3 สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ข้อมูลคุณภาพที่ได้จากการ สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) ในบุคลากรในโรงเรียนและชุมชน สรุปเป็นประเด็นสำคัญเรื่องปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ